

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus de Conscientia, de Legibus, de Peccatis, de Virtutibus
Theologicis, de Religione, & Beneficiis. Adjunctis in hac editione
Propositionibus ad hanc usque proscriptis

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, 1734

VD18 90392140

Q. 4. An licet sequi opinionem minùs tutam sed probabiliorem?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40986

lum: oppositam verò sequens exponit se periculo damnandi innocentem, vel puniendi reum ultra meritum, quod est intrinsecè malum. Hinc illa Reg. 152. ff. de Regul. Juris: *In re dubia benigniorem interpretationem sequi non minus justius est, quàm tutius.* Et ista Reg. 11. Jur. in 6. *Cum sunt partium jura obscura, reo favendum est potius, quàm actori.* At in dubiis de licito, & illicito sequens opinionem benigniorem, seu faventem libertati exponit se periculo faciendi contra legem, ac proinde peccat.

Q. 4. *An licet sequi opinionem minus tutam, sed Probabiliorem?*

Resp. I. Tenemur sequi partem tutiorem in iis omnibus, in quibus ignorantia invincibilis, & major probabilitas non juvant ad obtinendum finem, quem procurare tenemur. Quia adhiberi debent media efficacia, si adsint. Hinc tenemur, 1. Sequi partem tutiorem ubi agitur de iis, quæ sunt de necessitate mediæ ad salutem, vel quæ requiruntur ad validam administrationem, & susceptionem Sacramentorum: quia non obtinebitur salus, nec effectus Sacramenti, nisi reipsa ponantur ea, quæ Deus ad hunc finem exigit. 2. Ubi agitur de procuranda sanitate corporis, de victoria, sive in bello, sive in judicio, de vi-

tan-

tando damno proximi, quod cavere teneamur ex justitia, vel charitate, &c. Quia in his non obtinebitur finis debitus, nisi adhibeantur media reipsâ & non solum opinione efficacia. Neque enim major probabilitas opinionis mutat naturam rerum, aut iis efficaciam tribuit, aut impedit damnum. Unde nullatenus est probabile etiam speculative, quod tunc liceat oppositum. 3. Ad tutiorem partem tenetur, qui ad tutiora adhibenda ex conventionem, voto, vel superioris præcepto obligatur.

Resp. II. Licet sequi opinionem minus tutam de licito, quando post debitam veritatis inquisitionem apparet certò, ac valde probabilis, & multò probabilior oppositâ, ita ut excludat dubitationem, & formidinem rationabilem errandi. Prob. quia 1. Alex. VIII. damnavit hanc propos. *Non licet sequi opinionem, vel inter probabiles probabilissimam.* 2. Ex Clero Gallicano supra laudato. 3. Licet sequi iudicium prudens, ac moraliter certum de honestate, seu licitate actûs. At opinio multò probabilior de licito est, seu fundat ejusmodi iudicium: nam sequens opinionem multò probabiliorem de licito, licet minus tutam, iudicat, aut saltem iudicare potest prudenter, & firmiter, actionem suam esse licitam. Ille enim firmiter, & prudenter iudicat, qui in iudicando præfert motiva multò

multò graviora motivis minùs gravibus, quæ præ illis citra culpam, & affectum inordinatum levia, & meritò contemnenda apparent: & sic habet prudentem, & firmam persuasionem, quòd actio sua sit licita, nec ullam habet formidinem erroris; vel si quam habet, illam prudenter repellit, ac contemnit, ut scrupulum; cùm habeat motiva multò graviora judicandi actionem suam esse licitam, quàm sint motiva judicandi oppositum, quæ comparatè ad longè graviora apparent levia, & meritò præ illis contemnenda: proindeque se habent perinde, ac si non essent; motivum enim, quod prudenter contemnitur, perinde se habet ac si non extaret. Ita docet S. Antonin. 1. p. Tit. 3. c. 10. §. 10. & sub fin. hæc ait: *Non enim consurgit certitudo moralis ex evidentia demonstrationis, sed ex probabilibus conjecturis grossis, & figurabilibus magis ad unam partem quàm ad aliam se habentibus.* At ex Reg. 31. Jur. in 6. *Eum, qui certus est, certiorari ulterius non oportet.* Et verò impossibile est, habere Dictamina metaphysicè, aut physicè certa de omnibus agibilibus. Deus autem qui disponit omnia suaviter, non exigit ab homine, ut semper cum evidentia, & certitudine metaphysicà de materiali honestate suæ actionis operetur, quia est supra conditionem hominis in hoc statu semper sic operari, ait Cajet. Itaque
Deus

Deus solum à nobis exigit, ut nunquam operemur sine firma, & prudenti persuasione quòd operatio hinc, & nunc exercenda, sit licita.

Hinc quamvis opinio Guilielmi Parisiensis docens hominem statim atque peccavit, teneri ad Confessionem, sit tutior; nemo tamen peccati arguit eum, qui Confessionem aliquantis per differt: quia opinio opposita S. Thomæ est multò probabilior, & tuta.

Dixi *multò probabilior*. Nam non licet sequi opinionem minùs tutam, quæ apparet solum paulò probabilior tutiore. Quia in moralibus parùm pro nihilo reputatur; & quia exiguus probabilitatis excessus non fundat certitudinem moralem, nec excludit formidinem rationabilem erroris, nec proinde tollit periculum probabile peccandi.

Obj. Opinio tutior licet minùs probabilis, est adhuc probabilis, habet motivum grave, &c. *R.* Ita est, si absolutè, & seorsim spectetur, non autem si spectetur comparatè ad oppositam longè probabiliorem, & relatè ad operantem. Nam tunc ejus motivum operanti apparet leve, sicut prudenter contemnatur præ opposito longè graviore, ac proinperinde se habeat, ac si non esset.

Not. Duplex est formido, una logica, quæ est essentialis omni assensui opinativo.

& consistit in actu, quo intellectus cognoscit, non repugnare præcisè ex vi motivi assensûs rem aliter se habere, atque iudicat: & altera moralis, quæ est accidentalis assensui opinativo, & ab eo separabilis, consistitque in actu, quo intellectus dicit, rem fortè aliter se habere, sive quo non leviter suspicatur, rem aliter se habere, atque iudicat. Hæc sola formido repugnat certitudini morali.

Q. 5. Ad quid tenemur, quando opinio est probabilis extra concursum?

Resp. I. Tenemur servare præceptum, quando opinio affirmans illud existere, est unicè probabilis. Quia 1. tenemur servare præceptum, cuius existentia apparet æquè probabilis, ac non existentia; ut probavi: ergo à fortiori, si ejus existentia appareat unicè probabilis. 2. Homo in hoc casu potest prudenter iudicare, legem existere, nec id potest, nisi imprudenter negare; cum habeat grave motivum id asserendi, & nullum habeat negandi. At quisque tenetur servare legem, quam potest prudenter iudicare existere, vel quam non potest nisi imprudenter negare. Ergo.

Resp. II. Licet sequi opinionem minus tutam, seu negantem præceptum, quando est unicè probabilis, ita ut excludat omnem formidinem saltem rationabilem peccandi. Quia illam sequens potest iudicare prudenter, & firmiter actionem suam esse